

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Факультет початкового навчання

**СТУДЕНТСЬКІ ІНІЦІАТИВИ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

**МАТЕРІАЛИ
II НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТУ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ**

(12 травня 2021 р., м. Харків)

Харків – 2021

УДК 373.3
ББК 74.202.21
С 88

*Затверджено до друку кафедрою початкової і професійної освіти
(протокол № 16 від 30.03.2021 р.)*

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного
педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 3 від 07.04.2021 р.*

С 88 Студентські ініціативи : теорія і практика початкової освіти :
матеріали II науково-практичної інтернет-конференції студентів
факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди
(12 травня 2021 р., м. Харків) / за заг. ред. д-ра пед. наук, проф.
В. В. Ушмарової. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2021. 70 с.

У збірнику подано матеріали тез виступів на науково-практичній інтернет-конференції студентів факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди. У матеріалах висвітлені актуальні питання теорії і методики навчання та виховання молодших школярів, питання природничо-математичної та філологічної освіти.

**УДК 373.3
ББК 74.202.21**

Видано за рахунок авторів.

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди, 2021

2. **Слагіна Олександра** (наук. кер. – к. пед. н., доц. О. М. Коваленко)
Проблеми формування орфографічної грамотності в учнів початкової школи..... 55
3. **Клокова Єлизавета** (наук. кер. – викл. Г. В. Левандовська)
Особливості навчання молодших школярів писати есе на уроках української мови..... 56
4. **Лобода Анжеліка** (наук. кер. – к. пед. н., доц. Ю. М. Тельпуховська)
Інтерферентні лексичні помилки в мовленні молодших школярів..... 57
5. **Мільковська Тетяна** (наук. кер. – к. пед. н., доц. Ю. М. Тельпуховська)
Засвоєння вимови слів, які розрізняються місцем наголосу в українській і російській мовах..... 58
6. **Мокроносова Єлизавета** (наук. кер. – викл. Г. В. Левандовська)
Прийоми запобігання помилкам в учнівських творчих роботах..... 59
7. **Нарожна Софія** (наук. кер. – к. філ. н., доц. І. О. Купіна)
Лінгвістична природа синонімів та їхня роль в увиразненні мовлення школярів..... 60
8. **Новак Наталія** (наук. кер. – співробітник лабораторії Ю С. Дьякова)
Визначення рівня читацького кругозору сучасних першокласників – майбутніх учителів початкових класів..... 61
9. **Петренко Вероніка** (наук. кер. – д. пед. н., доц. Л. П. Ткаченко)
Роль засобів масової інформації в процесі адаптації першокласників. 62
10. **Правник Марія** (наук. кер. – к. філ. н., доц. Н. М. Чернушенко)
Використання фразеологізмів у повсякденному житті на початку ХХІ ст..... 63
11. **Рогач Римма** (наук. кер. – к. філ. н., доц. Н. М. Чернушенко)
Усна народна творчість як засіб розвитку мовлення молодших школярів..... 64
12. **Саніна Софія** (наук. кер. – к. пед. н., проф. О. В. Джежелей)
Особливості частотності вживання самостійних частин мови в текстах підручників для початкової школи..... 65

Особливості частотності вживання самостійних частин мови в текстах підручників для початкової школи

Саніна Софія

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, професор О. В. Джежелей

Розвиток мовлення – провідний принцип навчання в початковій школі. Один з основних шляхів розвитку мовлення молодших школярів – опанування мовленнєвих зразків. Словниковий граматичний склад російської мови, за матеріалами «Частотного словаря русского языка», визначає такий розподіл самостійних частин мови за частотністю: іменники, дієслова, прикметники.

За даними О.М.Гвоздева і М.П.Феофанова, діти дошкільного віку засвоюють спочатку іменники і дієслова, потім їх мова поступово збагачується займенниками і прикметниками.

Нашим завданням було з'ясувати чи відповідає літературний навчальний матеріал підручників частотності використання різних частин мови. Узявши для вивчення класичні твори, які читають діти в підручниках, та зразки текстів для переказів для 4 класу (використавши матеріали інтернет-ресурсів), ми підраховали кількість самостійних частин мови (іменники, прикметники та дієслова) в кожному тексті, оскільки ці частини мови є основою навчання граматики в початкових класах.

Отримані результати представлені в таблиці.

Класичні твори	Іменники	Прикметники	Дієслова
Пушкін А. «У лукоморья	51	19	22
Толстой Л. «Орёл»	48	3	42
Гайдар А. «Совесть»	50	15	36
Михалков С. «Весёлый турист»	67	23	45
Разом:	216	60	145

Твори для переказу	Іменники	Прикметники	Дієслова
«Орёл и кошка»	32	12	21
«Северный олень»	29	23	13
«Дикая яблонька»	22	18	14
«Кто хозяин?»	33	10	17
Разом:	116	63	65

Порівнявши співвідношення класичних творів і навчальних тестів, встановили, що класичні твори дитячої літератури більше відповідають частотності вживання частин мови в російській мові. У методичних творах збережено тенденцію розподілу частотності частин мови. Можна констатувати, що матеріал відповідає повноцінному розвитку мовлення учнів.